

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Ve KAMER

A R R E S T

nr. 225.574 van 22 november 2013

in de zaken I. A. 200.690/V-1882

II. A. 200.738/V-1883

In zake :

I.

1. de VZW FEDERAUTO

2. de VZW NELECTRA

3. de VZW FEDELEC

4. de VZW FEE

5. de NV AUTO 5

6. de NV TOYOTA MATERIAL HANDLING BELGIUM

7. de NV-SA DALKIA

8. de NV CALLEWAERT

9. de NV MAES ELECTRO

bijgestaan en vertegenwoordigd door

advocaten Jan Hofkens en Jens Debièvre

kantoor houdend te 1000 Brussel

Havenlaan 86c bus 113

bij wie woonplaats wordt gekozen

II.

de VZW NATIONALE FEDERATIE VAN UNIE VAN DE
MIDDENSTAND

bijgestaan en vertegenwoordigd door

advocaat Pierre Joassart

kantoor houdend te 1170 Brussel

Vorstlaan 36

Bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

I. + II.

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Werk

in de zaak sub I bijgestaan en vertegenwoordigd door

advocaten Veronique Pertry en Kaat Leus

kantoor houdend te 1050 Brussel

Louizalaan 99

bij wie woonplaats wordt gekozen

in de zaak sub II bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Marc Uyttendaele en Anne Feyt
kantoor houdend te 1060 Brussel
Bronstraat 68
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomen partij :

de VZW LANDELIJKE VERENIGING VAN DE MEESTERS
ELEKTRICIENS VAN BELGIË (LVMEB)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Bernard Paul en Frederic Deltour
kantoor houdend te 1170 Brussel
Terhulpesteenweg 177 bus 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de beroepen

1.1. Het beroep in de zaak sub I, ingesteld op 17 juni 2011, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de minister van Werk van 13 april 2011 ‘tot vaststelling van de definitieve lijsten voor de jaren 2008 en 2009 van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 3, § 4, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot uitvoering van de bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact’.

1.2. Het beroep in de zaak sub II, ingesteld op 20 juni 2011, strekt tot de nietigverklaring van hetzelfde ministerieel besluit.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft in beide zaken een memorie van antwoord ingediend, de verzoekende partijen in de zaak sub I hebben een

toelichtende memorie ingediend en de verzoekende partij in de zaak sub II heeft in beide zaken een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij in de zaak sub I heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 10 februari 2012. De tussenkommende partij heeft een toelichtende memorie ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft in de zaak sub I een verslag opgesteld en eerste auditeur Laurent Jans heeft in de zaak sub II een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben in beide zaken een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft in beide zaken een laatste memorie ingediend.

Bij beschikking van 31 januari 2013 werden de zaken gevoegd.

Bij beschikking van 21 februari 2013 werden de zaken verwezen naar de V^e kamer op grond van artikel 61, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 mei 2013.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jens Debièvre, die verschijnt voor de verzoekende partijen in de zaak sub I, advocaat Pierre Joassart, die verschijnt voor de verzoekende partij in de zaak sub II, advocaten Véronique Pertry en Filip Van Beirendonck, die verschijnen voor de verwerende partij, advocaat Bertrand Heymans die loco advocaat Marc Uyttendaele en Anne Feyt, eveneens verschijnt

voor de verwerende partij, en advocaat Bernard Dubois, die loco advocaten Bernard Paul en Frederic Deltour, verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Werner Weymeersch heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten en regelgeving

3.1. Uit het interprofessioneel akkoord 1999-2000 blijkt het engagement van de sociale partners om bijkomende opleidingsinspanningen te leveren. Het doel was om tot een inspanning ter hoogte van 1,9 % van de totale loonmassa van de ondernemingen te komen. Dit engagement werd hernomen in de latere interprofessionele akkoorden voor 2001-2002 en 2003-2004 en voor 2007-2008. Deze doelstelling om tot een globale vormingsinspanning van 1,9 % van de loonmassa te komen, werd opgenomen in het generatiepact in 2005.

De toenmalige federale regering wou met het generatiepact ons sociaal-economisch systeem betaalbaar houden en versterken voor de huidige en toekomstige generaties. Die versterking bleek nodig om twee ingrijpende veranderingen in onze samenleving op te vangen: de veroudering van de bevolking en de globalisering van de economie.

3.2. Artikel 30 van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, zoals vervangen door artikel 24 van de wet van 17 mei 2007 ‘houdende uitvoering van het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008’ en gewijzigd bij de wet van 22 december 2008 ‘houdende diverse bepalingen (I)’ legt de voormelde engagementen wettelijk vast en luidt als volgt:

“§ 1. Wanneer de globale inspanningen inzake opleiding van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en onder de voorwaarden en nadere regels die Hij bepaalt, voor de ondernemingen behorend tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, de werkgeversbijdrage voor de financiering van het educatief verlof verhogen met 0,05 pct.

§ 2. Onder het in § 1 bepaald begrip ‘sector’ wordt verstaan het geheel van werkgevers die ressorteren onder een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, opgericht paritair comité of paritair subcomité.

Voor de toepassing van § 1 wordt beschouwd als ‘sector die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseert’, de sector waar, in het jaar waarop de meting van de globale inspanning van 1,9 % zoals bedoeld in paragraaf 3 betrekking heeft, geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen van kracht is die jaarlijks de inspanning met 0,1 procentpunten verhoogt of die voorziet in een jaarlijkse toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met minstens 5 procentpunten. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden waaraan de collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen moet voldoen om beschouwd te worden als een voldoende verhoging van de opleidingsinspanningen, waarbij inzonderheid rekening zal worden gehouden met de eventuele aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds, het toekennen van opleidingstijd per werknemer individueel of collectief, het aanbieden en het ingaan van een vormingsaanbod buiten de uren en stelsels van collectieve opleidingsplanning via de ondernemingsraad.

§ 2bis. Indien een sector geen collectieve arbeidsovereenkomst heeft neergelegd waarin bijkomende opleidingsinspanningen voor 2008 werden voorzien, dan kan deze ten uitzonderlijke titel niet worden beschouwd als ‘sector die onvoldoende inspanningen levert voor opleidingen’ zoals wordt aangehaald in de voorgaande alinea voor het jaar 2008, als de sector een bijkomende inspanning voorziet, bovenop de verhoging van de inspanningen voor vorming voorzien in paragraaf 2, zoals gedefinieerd in paragraaf 2 en dit zowel voor 2009 als 2010 in de collectieve arbeidsovereenkomsten neergelegd in 2009 en/of in 2010.

§ 3. De vaststelling dat de in § 1 bepaalde globale inspanningen inzake opleiding al dan niet 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, wordt beoordeeld op basis van het in artikel 5 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen bedoeld technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Voormeld verslag heeft betrekking op de globale inspanningen inzake opleiding van het jaar voorafgaand aan dit waarop dit verslag wordt uitgebracht.

Voor de jaren waarvoor de vernieuwde sociale balansen bedoeld in de adviezen nummers 1536 en 1573 van de Nationale arbeidsraad van toepassing zijn, zal voormeld verslag gebaseerd zijn op deze vernieuwde sociale balansen.

Indien de sociale partners in het kader van het interprofessioneel akkoord een unaniem advies uitbrengen waarin staat dat zij van oordeel zijn dat een bijkomende analyse nodig is omdat het verschil tussen de op basis van het eerste lid bedoeld technische verslag vastgestelde globale inspanning enerzijds en de te realiseren 1,9 pct. van de loonmassa anderzijds dermate beperkt is, zal de vaststelling gebeuren op basis van een bijkomende bevestiging van de vormingsgegevens door de Nationale Bank. Deze bijkomende vaststelling dient te worden gegeven uiterlijk in de loop van het derde kwartaal van het jaar volgend op dat waarin het verslag werd uitgebracht.

§ 4. Voor de toepassing van § 1 kan, ten vroegste met ingang van 1 januari 2007, het percentage van 1,9 vervangen worden door een hoger percentage, vastgesteld door de Koning na advies van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, zonder dat dit percentage 0,2 procentpunten hoger mag liggen dan dit dat van toepassing was in het vorige jaar.”

3.3. In de parlementaire voorbereiding van het wetsontwerp dat de voormelde wet van 23 december 2005 geworden is, wordt omtrent dit wetsartikel onder meer het volgende gesteld:

“Verhoging van opleidingsinspanningen

Dit hoofdstuk heeft tot doel, indien de spontane verhoging van de opleidingsinspanningen van alle werkgevers uit de private sector samen onvoldoende resultaat zouden opleveren, die sectoren die onvoldoende investeren in opleiding een verhoogde werkgeversbijdrage voor de financiering van het educatief verlof te laten betalen.

Van zodra de vereenvoudigde sociale balans ingevoerd is, zullen met het door de Nationale Arbeidsraad ontwikkelde meetinstrument, de globale Belgische opleidingsinspanningen opgevolgd worden. Elk jaar zal de Nationale Arbeidsraad op basis van het nieuwe meetinstrument nagaan of de opleidingsdoelstelling (vandaag 1,9 %) gehaald wordt. Indien dit niet het geval is, zullen er naar aanleiding van het tweejaarlijkse sectorale overleg in elke sector concrete pistes ontwikkeld worden om ofwel de inspanning jaarlijks met 0,1 % te verhogen, ofwel een toename van de participatiegraad met 5 %, het dubbele van het vooropgestelde groeiritme, te verhogen. Alle sectoren zullen deze inspanning aanhouden zolang de algemene doelstelling van 1,9 % niet gehaald is. Om dit mogelijk te maken spreken de sociale partners van de sector maatregelen af, gekozen uit het volgende menu :

- aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds;
- het toekennen van opleidingstijd per werknemer (collectief of individueel);
- het aanbieden en het ingaan van een vormingsaanbod buiten de werkuren;

- collectieve opleiding via de ondernemingsraad.” (wetsontwerp betreffende het Generatiepact, *Parl.St* Kamer, 2005-2006, nr. 51-2128/001).

3.4. Artikel 30 wordt uitgevoerd door het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 ‘tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren’.

Dit besluit luidt als volgt zoals het van toepassing was op het tijdstip dat het bestreden besluit werd genomen:

“Artikel 1. § 1. De werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren zoals bedoeld in het artikel 30, § 2, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, zijn een werkgeversbijdrage van 0,05 % verschuldigd, berekend op grond van het volledige jaarloon van de werknemers of daarmee gelijkgesteld voor wie zij de gewone bijdrage voor betaald educatief verlof verschuldigd zijn, in toepassing van het koninklijk besluit van 23 juli 1985 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen.

§ 2. De in § 1 bedoelde bijkomende werkgeversbijdrage wordt gelijkgesteld met een socialezekerheidsbijdrage.

Zij is jaarlijks verschuldigd en dient te worden aangegeven (op de kwartaalaangifte van het eerste kwartaal van het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn). Zij dient gestort te worden met de socialezekerheidsbijdragen van dat kwartaal.

De opbrengst van deze bijdrage wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid doorgestort aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, waar deze opbrengst uitsluitend toegewezen wordt aan de financiering van het betaald educatief verlof.

Art. 2. § 1. De collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen zoals bedoeld in het artikel 30, § 2, tweede lid van voormelde wet, moet voldoen aan de volgende voorwaarden :

- a) ofwel de opleidingsinspanningen jaarlijks verhogen met minstens 0,1 procentpunten van de totale jaarlijkse loonmassa van het geheel van werkgevers die tot de sector behoren;
- b) ofwel voorzien in een jaarlijkse toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met minstens 5 procentpunten.

De collectieve arbeidsovereenkomst dient aan te geven dat er een engagement wordt aangegaan met het oog op het realiseren van minstens één van de doelstellingen zoals bedoeld onder de punten a) en b) van het vorige lid en welke maatregelen er daartoe zullen worden genomen.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 kan de verhoging met 0,1 procentpunten van de totale loonmassa van het tot de sector behorend geheel van werkgevers of kan de toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met 5 procentpunten, inzonderheid het gevolg zijn van :

- de eventuele aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds;
- het toekennen van opleidingstijd per werknemer, individueel of collectief;
- het aanbieden van en het ingaan op een vormingsaanbod buiten de werkuren;
- stelsels van collectieve opleidingsplanning via de ondernemingsraad.

§ 3. De collectieve arbeidsovereenkomst moet aan de door de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, bepaalde voorwaarden beantwoorden.

Art. 3 § 1. De collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen moet op de griffie van de Algemene Directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg neergelegd worden, uiterlijk op 1 september van het jaar waarin de collectieve arbeidsovereenkomst in werking treedt. Als overgangsmaatregel wordt de datum vastgelegd op 1 november voor de collectieve arbeidsovereenkomsten die in 2008 in werking treden.

§ 2. Uiterlijk één maand na het verstrijken van de bij § 1 bepaalde termijn maakt de directeur-generaal van de Algemene Directie van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, ter informatie, de lijst van sectoren die een collectieve arbeidsovereenkomst conform de voorwaarden van dit besluit hebben neergelegd, over aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

§ 3. Uiterlijk op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn, maakt de directeur-generaal van de Algemene Directie van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg de lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, over aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven voor advies.

Uiterlijk op 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn, maken de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven hun gezamenlijk advies over aan de Minister van Werk.

§ 4. Op basis van dit advies of, bij ontstentenis hiervan, na het verstrijken van de in § 3, tweede lid, bedoelde termijn, stelt de Minister van Werk de

definitieve lijst van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, vast bij ministerieel besluit.

Voormelde lijst wordt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt uiterlijk op 15 januari van het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn.

§ 5. Het in §§ 2 en 3 bepaald begrip ‘sector’ dient te worden begrepen in de zin van de definitie in artikel 30, § 2, de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact.

Art. 4. § 1. Op 1 januari 2009 treden in werking:

- artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact;
- dit besluit.

Voor de opleidingsinspanningen gerealiseerd in 2008 zal de evaluatie voorzien in artikel 30, § 3 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, gebaseerd zijn op de vernieuwde sociale balansen van het jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen.

§ 2. In afwijking van artikel 3, § 1, dienen de sectoren uitzonderlijk, indien uiterlijk op 1 november 2008 geen collectieve arbeidsovereenkomst werd neergelegd die voorziet in afspraken over een verhoging van de investering van de bedrijven in vorming of een verhoging van de participatiegraad van deze werknemers aan vorming voor het jaar 2008, in bijkomende opleidingsinspanningen voor de jaren 2009 en 2010 te voorzien en deze in te schrijven in de collectieve arbeidsovereenkomst die opleidingsinspanningen voor 2009 en 2010 voorziet. Deze collectieve arbeidsovereenkomst dient voor 2009 en 2010 minimaal te voorzien in een verhoging van de vormingsinspanning met 0,1 % per jaar of een toename van de participatiegraad met 5 % per jaar, bovenop de eventuele inspanningen voor 2009 en 2010. De betreffende collectieve arbeidsovereenkomst moet in dat geval neergelegd worden, uiterlijk op 1 september van het jaar waarop de collectieve arbeidsovereenkomst betrekking heeft. Artikel 3, § 4, is niet van toepassing voor de opleidingsinspanningen die in 2007 werden gerealiseerd.

Art. 5. Onze Minister bevoegd voor Werk en Onze Minister bevoegd voor Sociale Zaken zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.”

3.5. De directeur-generaal van de algemene directie collectieve arbeidsbetrekkingen van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg maakt aan de Nationale Arbeidsraad (hierna “NAR”) en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (hierna “CRB”) bij brief van 2 december 2009 een “positieve lijst”

over van de sectoren die een collectieve arbeidsovereenkomst conform de voorwaarden van artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 hebben neergelegd en een “negatieve lijst” van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren.

Op 23 maart 2010 maakt de gemengde commissie CRB-NAR het verzoek over aan de directeur-generaal om twee nieuwe “positieve lijsten” en één “negatieve lijst” over te maken.

Op 13 juli 2010 maakt de directeur-generaal een “positieve lijst” voor de jaren 2008 en 2009 over met de sectoren die volledig beantwoorden aan de voorwaarden van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007, een “negatieve lijst” met de sectoren die helemaal niet beantwoorden aan de voorwaarden van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 en een “grijze lijst” met de sectoren die niet volledig beantwoorden aan de voorwaarden van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007.

Op 14 juli 2010 worden deze lijsten besproken door de gemengde commissie CRB-NAR. Uit de bewoordingen van de verschillende CAO's kan soms niet duidelijk worden afgeleid of deze daadwerkelijk conform de wettelijke of reglementaire voorwaarden zijn opgesteld. Er wordt een procedure voorgesteld waarbij de sectoren die voorkomen op de negatieve en/of grijze lijsten voor 2008 en 2009 de gelegenheid krijgen om hierover hun standpunt mee te delen.

Op 27 juli 2010 heeft de algemene directie collectieve arbeidsbetrekkingen aangepaste lijsten opgesteld ingevolge de bespreking in de gemengde commissie.

De sectoren die op een “negatieve” of “grijze” lijst staan, worden in kennis gesteld van het feit dat zij geen wettelijke conforme CAO hebben gesloten of, minstens, dat hieromtrent onduidelijkheid bestaat.

Onder meer de eerste verzoekende partij in de zaak A. 200.690/V-1882, de voorzitter van het paritair comité 112 en UNIZO, hebben gereageerd.

De gemengde commissie NAR-CRB heeft de reacties van de sectoren en beroepsfederaties opgelijst en onderzocht.

Op 22 oktober 2010 heeft de algemene directie collectieve arbeidsbetrekkingen aan de gemengde commissie haar standpunt hieromtrent overgemaakt.

Op 22 januari 2011 hebben de NAR en de CRB de Vice-eerste minister en de minister van Werk en Gelijke Kansen verzocht om nog geen definitieve beslissing te nemen en het gezamenlijke advies van de NAR en de CRB af te wachten.

3.6. Op 9 november 2010 heeft de CRB zijn technisch verslag over de maximale beschikbare marges voor de loonkostenontwikkeling uitgebracht. In dit verslag wordt nagegaan of de globale inspanningen inzake opleiding van de privésector al dan niet 1,9 % van de totale loonmassa van deze ondernemingen bedraagt. Uit dit verslag blijkt dat globaal genomen het financieel objectief van 1,9 % van de loonmassa van de ondernemingen voor de jaren 2008 en 2009 niet wordt gehaald.

3.7. Op 26 januari 2011 hebben de NAR en de CRB een unaniem gezamenlijk advies overgemaakt aan de Vice-eerste Minister en de Minister van Werk en Gelijkheid van Kansen zoals wordt opgelegd door artikel 3, § 3, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007. In het advies wordt een voorstel van lijsten van de sectoren opgenomen die onvoldoende opleidingsinspanningen hebben gerealiseerd voor de jaargangen 2008 en 2009.

3.8. Op 15 maart 2011 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, het advies nr. 49.378/1 uitgebracht betreffende het thans bestreden besluit, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

3.9. Op 13 april 2011 neemt de minister bevoegd voor Werk het bestreden besluit dat als volgt luidt:

“De Minister van Werk,

Gelet op de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, inzonderheid artikel 30;

(...)

Gelet op het verzoek om spoedbehandeling, gemotiveerd door de omstandigheid dat voormeld ontwerp van ministerieel besluit de lijst van sectoren vaststelt die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor de jaren 2008 en 2009 in uitvoering van artikel 3, § 4, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact;

Dat op grond van voormeld artikel 30 van de generatiepactwet en van voormeld koninklijk besluit, wanneer de globale opleidingsinspanningen van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren een werkgeversbijdrage van 0,05 % verschuldigd zijn, berekend op grond van het volledige jaarloon van de werknemers of daarmee gelijkgestelden voor wie zij de gewone bijdrage voor betaald educatief verlof verschuldigd zijn;

Dat in het technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven wordt vastgesteld dat voor de jaren 2008 en 2009 de globale opleidingsinspanningen van alle werkgevers uit de privé-sector samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen;

Dat de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, in uitvoering van artikel 3, § 3, tweede lid, van het voormeld koninklijk besluit van 11 oktober 2007, hun gezamenlijk advies hebben gegeven op 26 januari 2011 waarin ze unaniem vastleggen welke de sectoren zijn waar geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen

van kracht is die voldoet aan de vereisten van voormeld koninklijk besluit voor respectievelijk 2008 en 2009;

Dat bijgevoegd ontwerp van ministerieel besluit de lijst van sectoren vaststelt die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren op basis van voornoemd advies met het oog op de overmaking ervan aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

Dat de opbrengst van deze bijdrage door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid wordt doorgestort aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, waar deze opbrengst uitsluitend toegewezen wordt aan de financiering van het betaald educatief verlof;

Dat de voormelde lijsten zo spoedig mogelijk aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid moeten worden overgemaakt, vermits deze bijkomende werkgeversbijdrage dient te worden aangegeven op de kwartaalaangifte van het eerste kwartaal van 2011 en dient gestort te worden met de socialezekerheidsbijdragen van dit kwartaal, conform de voorwaarden van voormeld koninklijk besluit;

Dat voormeld ontwerp van ministerieel besluit dringend noodzakelijk is enerzijds omwille van het feit dat de rechtsbasis waarbij voormelde lijsten worden vastgelegd en het overeenkomstige ministerieel besluit genomen moeten zijn vóór het einde van het kwartaal waarin de bijdrage is verschuldigd, met name vóór het einde van het eerste kwartaal van het jaar 2011 en dat anderzijds omwille van het feit dat de ‘schuldenaars van de bijkomende werkgeversbijdrage’, met name de werkgevers die behoren tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen voor de jaren 2008 en 2009 realiseren, zo spoedig mogelijk op de hoogte moeten worden gesteld van de hen opgelegde verplichting m.b.t. het betalen van de bijkomende werkgeversbijdrage voor de jaren 2008 en 2009;

Gelet op het advies nr. 49.378/1 van de Raad van State, gegeven op 15 maart 2011, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat in het interprofessioneel akkoord 1999-2000 de sociale partners de verbintenis aangegaan zijn bijkomende opleidingsinspanningen te leveren met als doel over een periode van zes jaar te komen tot een inspanning ten belope van 1,9 % van de totale loonmassa van de ondernemingen; die verbintenis werd bevestigd in de interprofessionele akkoorden voor 2001-2002 en 2003-2004;

Overwegende dat artikel 30, § 1, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact aan die verbintenis een mechanisme heeft gekoppeld dat toelaat een aanvullende bijdrage voor het betaald educatief verlof vast te stellen, wanneer wordt vastgesteld dat de doelstelling met

betrekking tot de globale opleidingsinspanningen van de ondernemingen niet wordt gehaald;

Overwegende dat artikel 30, § 3, van de wet van 23 december 2005 als volgt luidt: ‘De vaststelling dat de in § 1 bepaalde globale inspanningen inzake opleiding al dan niet 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, wordt beoordeeld op basis van het in artikel 5 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen bedoeld technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven’;

Overwegende dat in voornoemd technisch verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven wordt vastgesteld dat voor de jaren 2008 en 2009 de globale inspanningen inzake opleiding van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeids-overeenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 3, § 3, van het voormeld koninklijk besluit van 11 oktober 2007, de lijsten van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor de jaren 2008 en 2009 op 12 juli 2010 door de directeur-generaal van de Algemene Directie Collectieve Arbeidsbetrekkingen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg voor advies werden overgemaakt aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven;

(...)

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 3, § 3, tweede lid, van het voormeld koninklijk besluit van 11 oktober 2007, de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, hun gezamenlijk advies hebben gegeven op 26 januari 2011 waarin ze unaniem vastleggen welke de sectoren zijn waar geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen van kracht is die voldoet aan de vereisten van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 voor respectievelijk 2008 en 2009;

Overwegende dat de Minister van Werk, overeenkomstig artikel 3, § 4, van voornoemd koninklijk besluit van 11 oktober 2007, de lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren vaststelt bij ministerieel besluit op basis van voornoemd advies met het oog op de overmaking ervan aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid;

Besluit :

Artikel 1. De definitieve lijst van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen voor het jaar 2008 realiseren, in uitvoering van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, is gevoegd in bijlage I van dit besluit.

Deze lijst wordt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt met het oog op de toepassing van artikel 1 van het voormelde koninklijk besluit.

Art. 2. De definitieve lijst van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen voor het jaar 2009 realiseren, in uitvoering van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, is gevoegd in bijlage II van dit besluit.

Deze lijst wordt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt met het oog op de toepassing van artikel 1 van het voormelde koninklijk besluit.

Art. 3. Dit besluit heeft uitwerking vanaf 1 januari 2011.”

3.10. Als bijlage bij het bestreden besluit zijn twee lijsten gevoegd, te weten de lijst van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, respectievelijk voor het jaar 2008 (lijst gevoegd als bijlage I) en 2009 (lijst gevoegd als bijlage II).

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging in de zaak sub I

Standpunten van de partijen

4. De verzoekende partijen werpen in de laatste memorie op dat, aangezien de memorie van antwoord van de verwerende partij niet bij een ter post aangetekende zending werd verstuurd en dus niet op regelmatige wijze werd ingediend, dit stuk uit de debatten moet worden geweerd. Zij werden ingevolge

hiervan door de griffie van de Raad van State met een brief van 21 september 2011 uitgenodigd om een toelichtende memorie in plaats van een memorie van wederantwoord in te dienen. Een toelichtende memorie heeft een heel andere inhoud en draagwijdte dan een memorie van wederantwoord. Een memorie van wederantwoord is er in de eerste plaats op gericht een verzoekende partij toe te laten te antwoorden op de verweermiddelen en excepties die een verwerende partij in haar memorie van antwoord heeft ontwikkeld. Een toelichtende memorie beoogt daarentegen een verzoekende partij toe te laten blijk te geven van zijn blijvende belangstelling voor de afhandeling van een zaak. In casu hebben de verzoekende partijen er zich dan ook toe beperkt in hun toelichtende memorie meer toelichting te verschaffen bij hun grieven zoals uiteengezet in het verzoekschrift, eerder dan een argumentatie te ontwikkelen in antwoord op de verweermiddelen zoals ontwikkeld door de verwerende partij. Indien de memorie van antwoord van de verwerende partij alsnog in rekening zou worden genomen, wordt het recht van de verzoekende partijen op een tegensprekelijk debat dan ook geschonden. De memorie van antwoord moet uit de debatten worden geweerd, minstens moeten de debatten worden heropend om de verzoekende partijen toe te laten een memorie van wederantwoord neer te leggen waarin zij op gedegen wijze hun verweer tegen de memorie van antwoord kunnen ontwikkelen.

Beoordeling

5. Artikel 21, eerste en vijfde lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: de gecoördineerde wetten op de Raad van State), luidt als volgt :

“De termijnen waarbinnen de partijen hun memories, het administratief dossier of de door de afdeling bestuursrechtspraak gevraagde stukken of inlichtingen moeten toesturen, worden bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vastgesteld.

(...)

De memories ingediend door de verwerende partij worden ambtshalve uit de debatten geweerd wanneer zij niet zijn ingediend binnen de termijnen bepaald overeenkomstig het eerste lid.”

Artikel 84, § 1, eerste lid van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: algemeen procedurereglement) bepaalt dat “(a)lle processtukken (...) aan de Raad van State (worden) toegezonden bij ter post aangetekende brief.” Zoals onder meer blijkt uit het verslag aan de Regent dat voorafgaat aan dit besluit, strekt dit voorschrift ertoe de processtukken een vaste of onbetwistbare datum te geven. Het is dan ook de datum van de aantekening ter post die in aanmerking moet worden genomen voor het bepalen van de tijdigheid van de memories.

6.1. Met een aangetekende brief – tegen ontvangstbewijs – van 12 juli 2011 heeft de griffie van de Raad van State aan de verwerende partij een afschrift van het verzoekschrift tot nietigverklaring van de verzoekende partijen ter kennis gebracht. In diezelfde brief is de verwerende partij gewezen op de mogelijkheid om binnen zestig dagen na ontvangst van dat schrijven een memorie van antwoord, alsmede het volledige administratief dossier toe te zenden. In deze brief werd voorts de bijzondere aandacht van de verwerende partij gevestigd op artikel 21, derde tot vijfde lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, alsmede op de artikelen 84, 85 en 86 van het algemeen procedurereglement.

De verwerende partij heeft die brief voor ontvangst ondertekend op 13 juli 2011, zodat maandag 12 september 2011 de uiterste datum was om tijdig een memorie van antwoord en het administratief dossier in te dienen.

6.2. De verwerende partij heeft haar memorie van antwoord en het administratief dossier aan de griffie toegestuurd op 12 september 2011, dus binnen de termijn van zestig dagen, gesteld in artikel 6 van het algemeen procedurereglement. Zij deed dit evenwel met “Taxipost Secur” en niet met een ter post aangetekende brief.

6.3. Aldus rijst de vraag of een zending met “Taxipost Secur” voldoet

aan de in herinnering gebrachte vereiste van het algemeen procedurereglement met betrekking tot de aangetekende zending.

Ter beoordeling hiervan dient rekening te worden gehouden met de wijzigingen die de wetgever op 13 december 2010 heeft aangenomen met betrekking tot de regeling van de postdiensten. Het betreft meer bepaald, eensdeels, de wet van 13 december 2010 ‘tot wijziging van de artikelen 2, 2/1, 4 en 5 van de wet houdende wijziging van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector’ (B.S. 30 december 2010), welke in werking is getreden op 31 december 2010 en, anderdeels, de wet van 13 december 2010 ‘tot wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en tot wijziging van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten’ (B.S. 31 december 2010, tweede uitgave).

6.4. Een “aangetekende zending” is, luidens artikel 131, 9°, van de wet van 21 maart 1991 ‘betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven’, zoals vervangen bij de wet van 13 december 2010 “een dienst die op forfaitaire basis tegen de risico’s van verlies, diefstal of beschadiging waarborgt, waarbij de afzender, in voorkomend geval op zijn verzoek, een bewijs ontvangt van de datum van afgifte of van de bestelling van de postzending aan de geadresseerde”.

Een “postzending” is, luidens artikel 131, 7°, van dezelfde wet “(een) geadresseerde zending in definitieve vorm die een aanbieder van postdiensten verzorgt. Naast brievenpost worden bijvoorbeeld als postzending aangemerkt: boeken, catalogi, kranten, tijdschriften en postpakketten die goederen met of zonder handelswaarde bevatten”.

Artikel 135, § 2, van dezelfde wet, zoals ingevoegd bij de wet van 13 december 2010, luidt:

“Aan alle verplichtingen opgenomen in deze en alle andere wetten die betrekking hebben op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet en hun uitvoeringsbesluiten die betreffende de aangetekende zendingen de woorden ‘ter post’, ‘bij de post’, ‘per post’ of elke andere soortgelijke verwijzing bevatten is voldaan wanneer gebruik wordt gemaakt van een aangetekende zending zoals gedefinieerd in artikel 131, 9° van deze wet of gebruik wordt gemaakt van een elektronisch aangetekende zending overeenkomstig de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen, de elektronisch aangetekende zending en certificatediensten.”

Voor de regeling van de rechtspleging bij de Raad van State is voorts van belang het artikel 5, § 3, van de wet van 17 januari 2003 ‘betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector’, zoals ingevoegd bij de wet van 13 december 2010, dat in nagenoeg identieke bewoordingen als volgt luidt:

“Aan alle verplichtingen opgenomen in deze en alle andere wetten die betrekking hebben op aangelegenheden als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet en hun uitvoeringsbesluiten die betreffende de aangetekende zendingen de woorden ‘bij de post’, ‘per post’ of elke andere soortgelijke verwijzing bevatten is voldaan wanneer gebruik wordt gemaakt van een aangetekende zending zoals gedefinieerd in artikel 131, 9° van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven of wanneer gebruik wordt gemaakt van een elektronisch aangetekende zending overeenkomstig de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen, de elektronisch aangetekende zending en certificatediensten?”

Hierover staat in de parlementaire stukken het volgende te lezen (*Parl. St. Kamer 2010-2011, nr. 53-203/004*):

“Deze verbetering verduidelijkt dat elke vermelding van ‘ter post’, ‘per post’, ‘bij de post’ in de wetgeving en de reglementering zoals bijvoorbeeld in ‘ter post aangetekende zending’ geenszins inhoudt dat enkel een aangetekende

zending van bpost kan worden gebruikt maar wel degelijk elke fysieke aangetekende zending zoals gedefinieerd door de wet van 21 maart 1991 of een elektronische aangetekende zending overeenkomstig de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen, elektronisch aangetekende zending en certificatediensten.”

6.5. Taxipost Secur is een dienst die, zoals de “gewone” aangetekende zending, op forfaitaire basis de risico’s van verlies of beschadiging waarborgt en waarbij de afzender, in voorkomend geval op zijn verzoek, een bewijs ontvangt van de datum van afgifte of van de bestelling van de postzending aan de geadresseerde. Een zending met Taxipost Secur voldoet bijgevolg met ingang van 31 december 2010 aan de vereiste van een zending “bij ter post aangetekende brief”, als bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, van het algemeen procedurereglement. Dat de aangeboden verzekering tegen verlies of beschadiging niet uitdrukkelijk ook het risico van diefstal zou dekken, volstaat in het licht van de *ratio legis* van de vereiste van aangetekende zending, die gelegen is in het verkrijgen van een vaste datum van de afgifte van de zending, niet om hierover anders te oordelen.

6.6. Het dient dan ook te worden vastgesteld dat de verwerende partij op 12 september 2011 haar memorie van antwoord op regelmatige wijze heeft overgemaakt aan de griffie van de Raad van State. Er is geen aanleiding om dit processtuk uit de debatten te weren.

6.7. In zoverre de verzoekende partijen voorhouden dat hun recht op een tegensprekelijk debat werd geschonden, nu zij een toelichtende memorie, en dus geen “volwaardige memorie van wederantwoord”, hebben ingediend na daartoe bij brief van 21 september 2011 te zijn uitgenodigd door de griffie van de Raad van State, en zij vragen om de memorie van antwoord uit de debatten te weren, minstens de debatten te heropenen om hen toe te laten een memorie van wederantwoord neer te leggen waarin zij “op gedegen wijze” hun verweer tegen de memorie van antwoord kunnen ontwikkelen, dient te worden vastgesteld dat de omstandige toelichtende memorie van de verzoekende partijen de argumentatie

van de verwerende partij grondig analyseert en beantwoordt. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen voorhouden, wordt “het tegensprekelijk karakter van de procedure” niet “verstoord”.

Er is geen aanleiding tot heropening der debatten om de verzoekende partijen toe te laten een memorie van wederantwoord in te dienen, vermits de omstandige toelichtende memorie in de thans voorliggende zaak geacht kan worden dezelfde draagwijdte en betekenis te hebben als een memorie van wederantwoord.

V. Rechtsmacht van de Raad van State

Standpunten van de partijen

7. Zowel in de zaak sub I als in de zaak sub II wordt door de verwerende partij een exceptie van onbevoegdheid opgeworpen.

8. In de zaak sub I stelt de verwerende partij dat het bestreden besluit een louter declaratieve of rechtserkende bestuurshandeling betreft waartegen geen ontvankelijk annulatieberoep bij de Raad van State kan worden ingesteld. Het bestreden besluit strekt er immers niet toe rechtsgevolgen tot stand te brengen, maar stelt enkel de reeds door de “(w)et van 23 december 2005 en het KB van 11 oktober 2007 geschapen rechtssituatie vast”. De verwerende partij beschikt wat betreft het bestreden besluit louter over een gebonden bevoegdheid. Deze bevoegdheid is beperkt tot het vaststellen en verklaren dat de voorwaarden die vervat zijn in een norm van objectief recht vervuld zijn. De vaststelling dat ondernemingen, behorend tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren, onderworpen worden aan het financieel sanctiemechanisme, waardoor de werkgeversbijdrage met 0,05 % wordt verhoogd indien het objectief van de 1,9 %-norm van de globale opleidingsinspanning niet wordt behaald, vloeit rechtstreeks voort uit de toepassing van artikel 30 van de “(w)et van 23 december 2005”.

9. In de zaak sub II werpt de verwerende partij dezelfde exceptie op. Zij voegt daar in essentie nog aan toe dat zij geen andere keuze had dan op basis van het gezamenlijk advies van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven de definitieve lijst vast te stellen van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren, op grond van de loutere vaststelling dat de betreffende sector geen collectieve arbeidsovereenkomst had ingediend.

10. De verzoekende partijen in de zaak sub I repliceren dat het bestreden besluit wel degelijk een administratieve rechtshandeling betreft waartegen een annulatieberoep bij de Raad van State openstaat, nu de minister duidelijk over een discretionaire bevoegdheid beschikt en het bestreden besluit individuele rechtsgevolgen tot stand heeft gebracht. Immers, overeenkomstig artikel 3, § 4, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 moet de minister de definitieve lijsten vaststellen van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, zulks op basis van een advies van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, dan wel, bij ontstentenis van een dergelijk advies, na het verstrijken van een voorgeschreven termijn. Teneinde deze definitieve lijsten te kunnen vaststellen, moet de minister uiteraard de concrete rechtstoestand van de verschillende sectoren onderzoeken en appreciëren om vervolgens te besluiten of de betrokken sector onvoldoende opleidingsinspanningen levert of niet. Het staat vast dat zulke concrete appreciatie van een rechtstoestand een zekere beoordelingsvrijheid veronderstelt en dat de minister hiertoe over een discretionaire bevoegdheid kan beschikken. Dit wordt des te meer duidelijk nu voormeld artikel 3, § 4, de minister verplicht een beslissing te nemen, zelfs indien de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven geen advies hebben verstrekt. Mocht er sprake zijn van een gebonden bevoegdheid waarbij de minister louter de reeds geschapen rechtssituatie moest vaststellen, *quod non*, zou een voorafgaand advies waarin de rechtstoestand reeds wordt beoordeeld, onontbeerlijk zijn. Nu dat niet het geval is, wordt duidelijk dat het de minister is die de individuele rechtstoestand moet beoordelen, de beslissing neemt en bijgevolg de subjectieve rechten vestigt. Het lijkt dan ook geen twijfel dat de minister in deze beschikt over een discretionaire

bevoegdheid en niet over een gebonden bevoegdheid.

De genomen beslissing heeft uiteraard belangrijke gevolgen voor de betrokken sectoren, niet in het minst gelet op de sanctionering die gekoppeld is aan het leveren van onvoldoende inspanningen. Dergelijke beslissing heeft aldus zonder twijfel een impact op de individuele rechtstoestand en doet individuele rechtsgevolgen ontstaan.

In de zaak sub II repliceert de verzoekende partij nog dat het feit dat het niet om een louter rechtserkennende handeling gaat ook wordt aangetoond doordat de directeur-generaal Collectieve Arbeidsbetrekkingen op 13 juli 2010 aan de Nationale Arbeidsraad en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven drie lijsten van sectoren heeft bezorgd, waarvan één als grijze lijst wordt bestempeld, waarbij de verwerende partij stelt dat op die lijst de sectoren staan die verbintenissen aangingen waarvan de overeenstemming met de wettelijke en reglementaire vereisten vatbaar is voor interpretatie. De verzoekende partij vraagt zich dan ook af hoe het kan dat de overeenstemming van de verbintenissen met de wettelijke en reglementaire vereisten vatbaar is voor interpretatie indien de uit te vaardigen handeling louter een rechtserkennende handeling is.

Beoordeling

11. Een beroep tot nietigverklaring dient krachtens artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State een administratieve rechtshandeling tot voorwerp te hebben. Onder rechtshandeling in de zin van de voormelde bepaling dient te worden verstaan een handeling waarbij wordt beoogd rechtsgevolgen te doen ontstaan of te beletten dat zij tot stand komen, met andere woorden waarbij wordt beoogd wijzigingen aan te brengen in een bestaande rechtsregel of rechtstoestand, dan wel zodanige wijziging te beletten.

12.1. Artikel 30, §§ 1 en 2, van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, zoals gewijzigd bij de wet van 17 mei 2007

‘houdende uitvoering van het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008’, luidt als volgt :

“§ 1. Wanneer de globale inspanningen inzake opleiding van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en onder de voorwaarden en nadere regels die Hij bepaalt, voor de ondernemingen behorend tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, de werkgeversbijdrage voor de financiering van het educatief verlof verhogen met 0,05 pct.

§ 2. Onder het in § 1 bepaald begrip “sector” wordt verstaan het geheel van werkgevers die ressorteren onder een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, opgericht paritair comité of paritair subcomité.

Voor de toepassing van § 1 wordt beschouwd als “sector die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseert”, de sector waar, in het jaar waarop de meting van de globale inspanning van 1,9 % zoals bedoeld in paragraaf 3 betrekking heeft, geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen van kracht is die jaarlijks de inspanning met 0,1 procentpunten verhoogt of die voorziet in een jaarlijkse toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met minstens 5 procentpunten. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden waaraan de collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen moet voldoen om beschouwd te worden als een voldoende verhoging van de opleidingsinspanningen, waarbij inzonderheid rekening zal worden gehouden met de eventuele aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds, het toekennen van opleidingstijd per werknemer individueel of collectief, het aanbieden en het ingaan van een vormingsaanbod buiten de werkuren en stelsels van collectieve opleidingsplanning via de ondernemingsraad.
(...).”

De artikelen 2 en 3, §§ 3 en 4, van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 ‘tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact’, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 23 december 2008 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald

educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact' luiden als volgt :

“Art. 2. § 1. De collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen zoals bedoeld in het artikel 30, § 2, tweede lid van voormelde wet, moet voldoen aan de volgende voorwaarden :

a) ofwel de opleidingsinspanningen jaarlijks verhogen met minstens 0,1 procentpunten van de totale jaarlijkse loonmassa van het geheel van werkgevers die tot de sector behoren;

b) ofwel voorzien in een jaarlijkse toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met minstens 5 procentpunten.

De collectieve arbeidsovereenkomst dient aan te geven dat er een engagement wordt aangegaan met het oog op het realiseren van minstens één van de doelstellingen zoals bedoeld onder de punten a) en b) van het vorige lid en welke maatregelen er daartoe zullen worden genomen.

§ 2. Voor de toepassing van § 1 kan de verhoging met 0,1 procentpunten van de totale loonmassa van het tot de sector behorend geheel van werkgevers of kan de toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met 5 procentpunten, inzonderheid het gevolg zijn van :

- de eventuele aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds;
- het toekennen van opleidingstijd per werknemer, individueel of collectief;
- het aanbieden van en het ingaan op een vormingsaanbod buiten de werkuren;
- stelsels van collectieve opleidingsplanning via de ondernemingsraad.

§ 3. De collectieve arbeidsovereenkomst moet aan de door de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, bepaalde voorwaarden beantwoorden.

Art. 3.

(...)

§ 3. Uiterlijk op 1 juni van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn, maakt de directeur-generaal van de Algemene Directie van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg de lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, over aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven voor advies.

Uiterlijk op 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn, maken de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven hun gezamenlijk advies over aan de Minister van Werk.

§ 4. Op basis van dit advies of, bij ontstentenis hiervan, na het verstrijken van de in § 3, tweede lid, bedoelde termijn, stelt de Minister van Werk de definitieve lijst van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, vast bij ministerieel besluit.

Voormelde lijst wordt aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt uiterlijk op 15 januari van het jaar waarin de bijdrage verschuldigd kan zijn.”

12.2. Uit de voorgaande bepalingen blijkt dat de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg eerst een voorlopige lijst opstelt van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren. Deze lijst wordt vervolgens voor advies voorgelegd aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, voordat de minister van Werk, op basis van dit advies of, bij ontstentenis ervan, na het verstrijken van de vooropgestelde termijn, bij ministerieel besluit de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, vaststelt.

Bij de uitoefening van de bevoegdheid die hem is toegewezen om de lijsten vast te stellen van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, moet de minister rekening houden met de criteria aan de hand waarvan kan worden bepaald of een collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen al dan niet beantwoordt aan de voorwaarden bepaald in artikel 2 van het voormelde koninklijk besluit van 11 oktober 2007. Uit de gevallen die opgesomd worden in artikel 2, § 2, van dat koninklijk besluit blijkt dat het aanwijzen van een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseert, zoals in het bestreden besluit wordt gedaan, niet voortvloeit uit een automatische toepassing van de wet of van het uitvoeringsbesluit.

In het gezamenlijke advies van 26 januari 2011 van de Nationale Arbeidsraad en van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven wordt bovendien gesteld dat “(d)e Raden vinden (...) dat ze bij hun beoordeling van de door de sectoren gerealiseerde opleidingsinspanningen absoluut rekening moesten houden met twee essentiële voorwaarden, namelijk enerzijds zorgen voor de strikte naleving van de voorwaarden die zijn gesteld in de (...) wet van 23 december 2005 en het (...) koninklijk besluit van 11 oktober 2007, wat de opstelling van de lijsten

betreft, en anderzijds het legitieme specifieke karakter, de eigen situatie van elke sector in aanmerking nemen”. Hieruit blijkt eens te meer dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij in de thans voorliggende zaken voorhoudt, het bestreden besluit geen louter declaratieve handeling uitmaakt.

12.3. Voorts dient te worden vastgesteld dat het bestreden besluit, nu het de definitieve lijsten vaststelt voor de jaren 2008 en 2009 van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, gevolgen zal hebben voor een onbepaald aantal ondernemingen. Het opstellen van de definitieve lijsten betreft dwingende regelen die toepasselijk zijn op een hele categorie van rechtspersonen. Hierdoor heeft het bestreden besluit een reglementair karakter.

Bovendien werd het bestreden besluit als een reglementair besluit aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voorgelegd en heeft deze er advies over uitgebracht.

12.4. De Raad van State beschikt bijgevolg over de vereiste rechtsmacht om van de voorliggende beroepen kennis te nemen.

De exceptie is in de beide zaken ongegrond.

VI. Ontvankelijkheid van het beroep in de zaak sub I

Standpunten van de partijen

13. De eerste vier verzoekende partijen stellen in het verzoekschrift dat zij in elk geval over een voldoende collectief belang beschikken om elk een beroep tot nietigverklaring in te stellen.

De eerste verzoekende partij is een privaatrechtelijke vereniging zonder winstoogmerk en staat voor “de Belgische confederatie van de autohandel en reparatie en van de aanverwante sectoren”. Het betreft een belangenvereniging

die zestien groeperingen verenigt, die actief zijn in vijf verschillende sectoren. De vereniging vertegenwoordigt de beroepsactiviteiten vermeld in artikel 4 van haar statuten. Deze activiteiten hebben betrekking op motorvoertuigen, landbouw- en tuinbouwmachines en landbouw- en tuinbouwmaterieel in de brede zin. Conform artikel 5 van haar statuten heeft de vereniging onder meer als maatschappelijk doel “de beroepseconomische, morele of materiële, collectieve en individuele belangen van haar leden en van de in haar schoot bestaande beroepsgroeperingen te verdedigen en te behartigen door alle middelen die zij nuttig zal achten”. De leden van de eerste verzoekende partij “behoren tot sectoren die vermeld worden op de definitieve lijst voor de jaren 2008 en 2009”. Het betreft met name de werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 ‘betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités’. Met onderhavig beroep tot nietigverklaring beoogt de eerste verzoekende partij aldus de belangen van haar leden, de individuele werkgevers, te behartigen en hen te vrijwaren voor de gevolgen van het bestreden besluit. Overigens staan de leden van de eerste verzoekende partij ook voor het jaar 2010 vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren.

Dit geldt eveneens voor de tweede verzoekende partij, het “Nationaal Verbond van zelfstandige elektriciens en handelaars in elektrische toestellen”. Het betreft een privaatrechtelijke vereniging zonder winstoogmerk. Zij treedt op als beroepsfederatie voor al wie actief is in de elektrosector. Conform haar statuten heeft de tweede verzoekende partij o.m. tot doel “de behartiging van de sociale, economische en culturele beroepsbelangen van haar leden”. Een aantal van de leden van de tweede verzoekende partij, te weten individuele werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968, “behoren tot een sector die vermeld wordt op de definitieve lijst voor de jaren 2008 en 2009”.

De derde verzoekende partij, de nationale federatie van elektrotechnische ondernemers, is een privaatrechtelijke vereniging zonder winstoogmerk, die o.m. tot maatschappelijk doel heeft “de werkelijke beroepsbelangen te verdedigen”. Overeenkomstig artikel 5 van haar statuten is de derde verzoekende partij samengesteld uit vaste leden, ereleden, en toetredende leden. Haar leden “behoren tot sectoren die vermeld worden op de definitieve lijst voor de jaren 2008 en 2009”.

Voorts treedt ook de federatie van de elektriciteit en de elektronica op als vierde verzoekende partij. De leden zijn luidens de statuten actief in het domein van elektrische en/of elektronische uitrusting, software en/of diensten die verband houden met de voorvermelde uitrusting, het ontwerp en/of het op de markt brengen van deze uitrusting. Zij wenst ook op te treden ter verdediging van de belangen van haar leden, die rechtstreeks getroffen worden door het bestreden besluit, wat overigens tot haar maatschappelijk doel behoort. Haar leden “behoren tot sectoren die vermeld worden op de definitieve lijst voor de jaren 2008 en 2009”.

Er is voor wat de eerste vier verzoekende partijen betreft, sprake van een zogenaamd “collectief belang”, samengesteld uit de som van de individuele nadelen die worden geleden door de leden van de belangenverenigingen ingevolge het bestreden besluit. De eerste vier verzoekende partijen beogen de belangen van een aantal van hun leden te vrijwaren door hen te beschermen voor de ongewenste gevolgen van het bestreden besluit.

Een aantal leden van deze privaatrechtelijke verenigingen zonder winstoogmerk treedt overigens ook op als verzoekende partij, met name de vijfde, de zesde, de zevende, de achtste en de negende verzoekende partij. Het griefhoudend karakter van het bestreden besluit voor deze verzoekende partijen is “eveneens duidelijk” nu het bestreden besluit op definitieve wijze de lijsten vaststelt van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen zouden leveren. Gezien de voormelde verzoekende partijen allen behoren tot een sector die op de

voormelde definitieve lijsten is opgenomen, dienen zij een bijkomende werkgeversbijdrage te betalen van 0,05 % en worden zij aldus rechtstreeks, zeker en persoonlijk getroffen door het bestreden besluit.

14. De verwerende partij betwist in de memorie van antwoord het belang van de verzoekende partijen en werpt desbetreffend een exceptie op. Zij laten na hun belang *in concreto* voldoende te staven. Wat de eerste vier verzoekende partijen betreft die optreden in de hoedanigheid van beroepsfederatie, blijkt dat zij geenszins aangeven in welke paritaire comités hun leden zetelen. Wat de overige vijf verzoekende partijen betreft die optreden in naam van de eigen onderneming, moet worden vastgesteld dat zij evenmin verduidelijken onder welke paritaire comités zij vallen. De eerste vier verzoekende partijen beperken zich ertoe te stellen dat hun leden behoren tot sectoren die vermeld worden op de definitieve lijst voor de jaren 2008 en 2009, zonder precisering welke paritaire comités dit *de facto* betreft. Zij beperken er zich eveneens toe te beweren dat zij “behoren tot een sector die op voormelde definitieve lijsten is opgenomen”, zonder dit enigszins *in concreto* aan te geven. De door de verzoekende partijen geformuleerde blote beweringen zijn op zich niet dienstig om het bestaan van het rechtens vereiste belang *in concreto* aan te tonen. In de mate de verzoekende partijen deze blote beweringen niet nader kunnen staven, is de vordering onontvankelijk.

Dit geldt des te meer, daar de sectoren die zijn opgenomen in de definitieve lijsten van 2008, zoals vastgesteld door het bestreden besluit, zich (gedeeltelijk) onderscheiden van de sectoren opgenomen in de definitieve lijst van 2009. Uit het bestreden besluit blijkt bijvoorbeeld dat de paritaire comités 112, 149.01, 149.2 en 149.04 enkel zijn opgenomen op de negatieve vastgestelde lijsten voor het jaar 2009 en niet voor het jaar 2008. Nu de verzoekende partijen niet aangeven onder welke paritaire comités hun leden, respectievelijk zichzelf ressorteren, is de verwerende partij niet bij machte het belang van elk van de verzoekende partijen nader *in concreto* te onderzoeken zodat op dat vlak ten stelligste voorbehoud moet worden gemaakt.

De eerste vier verzoekende partijen vertegenwoordigen voorts voor wat de definitieve lijst voor het jaar 2008 betreft, zowel leden die ressorteren onder de genoemde sectoren die “onvoldoende” opleidingsinspanningen hebben geleverd, als leden die niet vallen onder deze genoemde sectoren en derhalve “voldoende” opleidingsinspanningen hebben geleverd. De vordering tot vernietiging – minstens voor zover zij de vaststelling van de definitieve lijsten voor het jaar 2008 betreft – is in hun hoofde onontvankelijk bij gebrek aan de vereiste kwaliteit in hoofde van de beroepsfederaties. Uit rechtspraak van de Raad van State blijkt immers dat, wanneer een besluit voordelige gevolgen heeft voor een groot deel van de leden van een vereniging die werd opgericht voor de verdediging van hun belangen en nadelige gevolgen heeft voor de beroepsbelangen van een ander deel van de leden van die vereniging, die vereniging niet beschikt over de vereiste kwaliteit om de vernietiging te vorderen van dat besluit, omdat er een tegenstrijdigheid van belangen bestaat onder de leden van die vereniging. De eventuele nietigverklaring zou dan immers nadelige gevolgen hebben voor een ander deel van de leden.

15.1. In de toelichtende memorie repliceren de verzoekende partijen dat vastgesteld kan worden dat de leden van de eerste verzoekende partij “behoren tot twee paritaire comités”, nl. “voor de arbeiders: paritair comité 149.04” en “voor de bedienden: paritair comité 218”. Het paritair comité 149.04 “wordt vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009”. Aldus zullen haar leden een bijkomende werkgeversbijdrage van 0,05 % moeten voldoen.

Een aantal van de leden van de tweede verzoekende partij “behoren tot het paritair comité 149.01 voor wat betreft haar arbeiders”. Dit paritair comité “wordt vermeld op de definitieve lijst voor het jaar 2009”. Zulks heeft tot gevolg dat zij een bijkomende werkgeversbijdrage dienen te voldoen van 0,05 %.

De leden van de derde verzoekende partij “behoren, voor wat betreft hun arbeiders, (...) tot het paritair (...) comité 149.01 dat inderdaad wordt vernoemd op de lijst voor het jaar 2009”. Aldus worden haar leden rechtstreeks getroffen door de sanctie “zoals deze is voorzien door artikel 30 § 1 van de Wet van 23 december 2005”.

Wat de vierde verzoekende partij betreft, behoren haar leden “voor wat betreft hun arbeiders, eveneens tot het paritair (...) comité 149.01, dat vermeld wordt op de definitieve lijst voor het jaar 2009”.

De nietigverklaring van het bestreden besluit brengt in ieder geval voor alle leden van de eerste vier verzoekende partijen positieve gevolgen met zich mee, zodat er geen tegenstrijdigheid is van belang onder hun leden. Daaruit volgt dan ook dat de eerste vier verzoekende partijen over het nodige belang beschikken. Het feit dat de verzoekende partijen of hun leden slechts op de lijst van 2008 of de lijst van 2009 worden vermeld en niet op beide lijsten tegelijkertijd, kan geen afbreuk doen aan het belang van elk van de verzoekende partijen. Immers, de minister heeft, op basis van het technische verslag van 9 november 2010 dat, in strijd met de voorschriften van artikel 30, § 3 van de wet van 23 december 2005, betrekking heeft op twee jaren, in het bestreden besluit zowel de lijst voor het jaar 2008, als de lijst voor het jaar 2009 definitief vastgesteld. Beide lijsten worden dan ook als bijlage gevoegd bij één en dezelfde beslissing, te weten het bestreden besluit. Het is “dan ook duidelijk” dat indien de verzoekende partijen of hun leden elk op minstens één van de lijsten vermeld staan, deze elk over een voldoende, rechtstreeks, zeker en persoonlijk belang beschikken bij onderhavig beroep tot nietigverklaring. Hoewel mogelijk op een verschillende lijst vermeld (de lijst van 2008 of de lijst van 2009), zijn de verzoekende partijen er immers toe verplicht hun grieven tegen één en hetzelfde bestreden besluit te richten.

15.2. In de laatste memorie stellen de eerste vier verzoekende partijen nog dat zij niet de vernietiging vorderen van “de lijst voor het jaar 2008”, maar van

het “(m)inisterieel besluit van 13 april 2011 tot vaststelling van de definitieve lijsten voor de jaren 2008 en 2009 van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren (...)”. De vaststelling dat zij of hun leden niet vermeld zouden worden op de lijst voor het jaar 2008 is irrelevant en kan geen afbreuk doen aan hun belang, nu duidelijk is dat ze in elk geval vermeld worden op de lijst voor 2009 en beide lijsten samen worden vastgesteld in het bestreden besluit.

De vijfde tot en met de negende verzoekende partij behoren allen tot één of meerdere paritaire comités die op de lijsten voor 2008 en/of 2009 zijn opgenomen. De vijfde verzoekende partij behoort tot de paritaire comités 112 en 218, de zesde verzoekende partij behoort tot de paritaire comités 149.04 en 218, de zevende verzoekende partij behoort tot de paritaire comités 218, 149.01, 320, 125 en 122, de achtste verzoekende partij behoort tot de paritaire comités 218 en 149.01 en de negende verzoekende partij behoort tot het paritair comité 149.01. Ook al deze verzoekende partijen beschikken aldus over een voldoende belang bij het beroep.

Beoordeling

16. Luidens artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen de beroepen tot nietigverklaring zoals bedoeld bij artikel 14, § 1, van deze wetten, voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht door elke partij die doet blijken van een benadeling of een belang.

17.1. Een vereniging zonder winstoogmerk, zoals de eerste vier verzoekende partijen, die niet haar persoonlijk belang aanvoert, kan voor de Raad van State optreden ter verdediging van een collectief belang, voor zover haar maatschappelijk doel van bijzondere aard is en derhalve onderscheiden van het algemeen belang. Daarbij gaat de Raad van State onder meer na of het beroep kan ingepast worden binnen het maatschappelijk doel van de vereniging. Voorts dient

nagegaan te worden of de vereniging niet in eigen naam optreedt ter verdediging van de persoonlijke belangen van haar leden, hetgeen betekent dat het nagestreefde collectieve belang duidelijk dient onderscheiden te zijn van het individualiseerbaar belang van haar leden. Vereist is evenwel niet dat dit collectief belang door alle leden in dezelfde mate wordt ondergaan noch dat de belangen van alle leden van de vereniging bedreigd worden.

17.2. De eerste verzoekende partij heeft luidens artikel 5, 2) en 3), van haar statuten tot doel “de beroepseconomische, morele of materiële, collectieve en individuele belangen van haar leden en van de in haar schoot bestaande beroepsgroeperingen te verdedigen en te behartigen (...)” en “de belangen, op alle gebied, van haar leden-ondernemingen en van de in haar schoot bestaande beroepsgroeperingen te vertegenwoordigen en te verdedigen (...)”. Nog luidens haar statuten, meer bepaald artikel 4, vertegenwoordigt zij de beroepsactiviteiten die, samengevat, betrekking hebben op motorvoertuigen en landbouwmaterieel in de brede zin. Uit de toelichtende memorie van de verzoekende partijen blijkt dat de leden van de eerste verzoekende partij onder meer behoren tot het paritair comité 149.04 “voor de metaalhandel” voor arbeiders. Het paritair comité 149.04 wordt enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het bestreden besluit.

17.3. De tweede verzoekende partij heeft luidens artikel 3 van haar statuten tot doel “de behartiging van de sociale economische en culturele beroepsbelangen van haar leden”. Artikel 6 van haar statuten bepaalt dat tot de vereniging kunnen toetreden “de provinciale of arrondissementele beroepsverenigingen van zelfstandige elektriciens, handelaars in elektrische beroepen of van aanverwante beroepen of bij ontstentenis van deze elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die één van de activiteiten vermeld in dit artikel uitoefent”. Uit de toelichtende memorie van de verzoekende partijen blijkt dat een aantal leden van de tweede verzoekende partij behoort tot het paritair comité 149.01 “voor de elektriciens: installatie en distributie” voor wat betreft de

arbeiders. Het paritair comité 149.01 wordt enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het bestreden besluit.

17.4. De derde verzoekende partij heeft luidens artikel 3 van haar statuten tot doel “(d)e bedrijfsorganisatie van alle elektrotechnische ondernemers in een brede geest van samenwerking te verwezenlijken, met de bezorgdheid de werkelijke beroepsbelangen te verdedigen (...)” en “de officiële vertegenwoordiging waar te nemen van de algemene belangen van de aangesloten leden op juridisch, economisch, administratief en sociaal gebied (...)”. Luidens artikel 5 van haar statuten kunnen leden worden “al wie door zijn werkzaamheden of handel een activiteit uitoefent die in verband staat met het beroep van elektrotechnisch ondernemer, of al wie bezorgd is met de beroepsvereniging”. Uit de toelichtende memorie van de verzoekende partijen blijkt dat de leden van de derde verzoekende partij behoren tot het paritair comité 149.01 “voor de elektriciens: installatie en distributie” voor wat betreft de arbeiders. Het paritair comité 149.01 wordt enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het bestreden besluit.

17.5. De vierde verzoekende partij heeft luidens artikel 4 van haar statuten tot doel “het behartigen van haar algemene belangen ten voordele van haar leden tegenover derden, waaronder overheden”. Zij verenigt luidens artikel 3 van haar statuten leden die hun voornaamste professionele activiteit uitoefenen in de domeinen van elektrische en/of elektronische uitrusting, software en/of diensten die verband houden met de voormelde uitrusting en het ontwerp en/of het op de markt brengen van deze uitrusting. Uit de toelichtende memorie van de verzoekende partijen blijkt dat de leden van de vierde verzoekende partij behoren tot het paritair comité 149.01 “voor de elektriciens: installatie en distributie” voor wat betreft de arbeiders. Het paritair comité 149.01 wordt enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het

bestreden besluit.

17.6. Het bestreden besluit stelt de definitieve lijsten vast voor de jaren 2008 en 2009 van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren. De werkgevers die behoren tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren zijn, overeenkomstig artikel 30, § 1 van de voormelde wet van 23 december 2005 en overeenkomstig het voormelde koninklijk besluit van 11 oktober 2007, een bijkomende werkgeversbijdrage verschuldigd. Met het bestreden besluit worden aldus niet de individuele werkgevers aangeduid die een bijkomende werkgeversbijdrage dienen te betalen, maar wel de sectoren die niet aan de opgelegde norm voldoen.

Uit de voorgaande overwegingen blijkt dat de eerste vier verzoekende partijen, allen beroepsverenigingen, volgens hun maatschappelijk doel opkomen voor de belangen van de bedrijven die vallen onder de sectoren die niet voldoen aan de opleidingsinspanningen voor het jaar 2009. Het opkomen tegen het bestreden besluit valt bijgevolg binnen het maatschappelijk doel van deze verzoekende partijen.

Voorts valt het belang om op te komen tegen het bestreden besluit, niet samen met de persoonlijke belangen van de leden, zijnde de werkgevers die behoren tot de verschillende sectoren. Het nagestreefde belang valt evenmin samen met het algemeen belang. De exceptie wordt in de aangegeven mate verworpen.

17.7. In zoverre de verwerende partij opwerpt dat de eerste vier verzoekende partijen “voor wat de definitieve lijst voor het jaar 2008 betreft, zowel leden (vertegenwoordigen) die ressorteren onder de genoemde sectoren die “onvoldoende” opleidingsinspanningen hebben geleverd, als leden die niet vallen onder deze genoemde sectoren en derhalve “voldoende” opleidingsinspanningen hebben geleverd” en het beroep “minstens voor zover het de vaststelling van de definitieve lijsten voor het jaar 2008 betreft (...) in hun hoofde onontvankelijk (is)

bij gebrek aan de vereiste kwaliteit” omdat er “een tegenstrijdigheid van belangen bestaat onder de leden van de vereniging”, dient te worden vastgesteld dat deze exceptie feitelijke grondslag mist. Uit de toelichtende memorie van de verzoekende partijen blijkt immers dat de leden van de eerste vier verzoekende partijen allen behoren tot paritaire comités die niet op de definitieve lijst van 2008 zijn opgenomen, zodat er voor wat die lijst betreft geen “tegenstrijdigheid van belangen” kan bestaan.

Ambtshalve dient evenwel te worden vastgesteld dat, gelet op het voorgaande, de eerste vier verzoekende partijen geen belang hebben bij de vernietiging van het bestreden besluit in zoverre dit de definitieve lijst van 2008 vaststelt.

18.1. Wat de laatste vijf verzoekende partijen, individuele bedrijven, betreft, geven zij in de laatste memorie aan tot welk paritair comité “vermeld op lijsten 2008 en/of 2009” zij behoren. De vijfde verzoekende partij behoort tot het paritair comité 112, de zesde verzoekende partij behoort tot het paritair comité 149.04 en de achtste en de negende verzoekende partij behoren tot het paritair comité 149.01. De voormelde paritaire comités worden enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het bestreden besluit.

Wat de zevende verzoekende partij betreft, geeft zij in de laatste memorie aan te behoren tot de paritaire comités 149.01, 320 en 125. Uit een terechtzitting door de verwerende partij neergelegd stuk van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg blijkt echter dat de zevende verzoekende partij voor de jaren 2008 en 2009 geen “personeel aangeeft” onder de sectoren met als paritair comité 320 en 125. Uit de lijsten voor 2008 en 2009 zoals gevoegd bij het bestreden besluit blijkt bovendien dat er voor deze jaren voor wat betreft het paritair comité 125 “geen werknemers onder dit PC” vallen. Hieruit volgt dat de zevende verzoekende partij er zich enkel op kan beroepen te behoren

tot het paritair comité 149.01. Dit paritair comité wordt enkel vermeld op de definitieve lijst van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren voor het jaar 2009, zoals vastgesteld door en als bijlage II gevoegd bij het bestreden besluit.

18.2. Gelet op het voorgaande dient te worden vastgesteld dat de laatste vijf verzoekende partijen belang hebben bij de vernietiging van het bestreden besluit in zoverre dit de definitieve lijst van 2009 vaststelt, maar geen belang hebben bij de vernietiging van het bestreden besluit in zoverre dit de definitieve lijst van 2008 vaststelt.

De exceptie is in de aangegeven mate gegrond en wordt voor het overige verworpen.

VII. Gegrondheid van het beroep

Standpunt van de partijen

19. In het vijfde middel in de zaak sub I voeren de verzoekende partijen de schending aan van het gelijkheidsbeginsel doordat het bestreden besluit een sanctie oplegt aan de individuele werkgevers, terwijl de bijhorende verplichtingen niet aan de werkgevers maar aan de sectoren worden opgelegd. Het middel wordt als volgt toegelicht:

“(…)

108. Het bestreden besluit stelt in haar artikel 1:

"De definitieve lijst van de sectoren die onvoldoende inspanningen voor het jaar 2008 realiseren in uitvoering van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief veriof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, is gevoegd in bijlage I van dit besluit."(…)

In eerste instantie wordt in het bestreden besluit aldus gesproken over de *sectoren* die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren. Deze sectoren worden opgenomen op een lijst, die bij Ministerieel Besluit, in casu het bestreden besluit, wordt vastgesteld.

Vervolgens wordt meteen bepaald dat het de *werkgevers* zijn die mogelijk een sanctie oplopen, te weten de betaling van een bijkomende werkgeversbijdrage, indien ze tot een sector behoren die haar (zijn) verplichtingen inzake opleiding niet nakomt.

109. Er bestaat aldus een duidelijke discrepantie tussen het niveau waarop men de verplichtingen oplegt enerzijds en het niveau waarop men de sanctie oplegt wegens het niet nakomen van deze verplichtingen anderzijds.

Immers, de verplichting (het leveren van voldoende opleidingsinspanningen) wordt beoordeeld op het niveau van de *sectoren*, daar waar de sanctie wordt opgelegd op het niveau van de *werkgevers* die deel uitmaken van de betrokken sectoren.

110. Verder onderzoek naar de draagwijdte van voormelde begrippen "sector" en "werkgever", bevestigt deze discrepantie.

111. Het begrip "sector" wordt gedefinieerd in artikel 30 §2 van de Wet van 23 december 2005, dat stelt:

"Onder het in §1 bepaald begrip "sector" wordt verstaan het geheel van werkgevers die ressorteren onder een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, opgericht paritair comité of paritair subcomité."

Aldus is het duidelijk dat wanneer gesproken wordt over een *sector*, bedoeld wordt op een geheel van werkgevers die behoren tot een paritair comité of paritair subcomité.

112. Dat het ook het geheel van werkgevers en dus de sector is, die in aanmerking wordt genomen bij de beoordeling van de opleidingsinspanningen, blijkt uit de eerste paragraaf van artikel 30 van de Wet van 23 december 2005:

"Wanneer de globale inspanningen inzake opleiding van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en onder de voorwaarden en nadere regels die Hij bepaalt, voor de ondernemingen behorend tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, de werkgeversbijdrage voor de financiering van het educatief verlof verhogen met 0,05 pct."(...)

113. De sanctionering daarentegen, grijpt in op individueel en niet op sectoraal niveau. Indien er een tekortkoming wordt vastgesteld inzake de opleidingsinspanningen en er aldus sprake is van een tekortkoming op sectoraal niveau, zijn het inderdaad de individuele werkgevers of individuele ondernemingen en niet de sector, die worden bestraft.

114. Het is niet duidelijk hoe verantwoord kan worden dat een sanctie wordt opgelegd aan individuele werkgevers als gevolg van het niet naleven van verplichtingen die op sectoraal niveau dienen te worden vervuld.

115. Deze situatie leidt er vooreerst toe dat het voor werkgevers niet duidelijk is of en zo ja, op welke manier zij voormelde sanctie kunnen ontlopen en dat de rechtszekerheid voor deze werkgevers onvermijdelijk in het gedrang komt.

Gezien hen geen individuele verplichtingen worden opgelegd en zij bijgevolg niet in de mogelijkheid zijn zelf hun rechtssituatie te beïnvloeden, bv.

door op individuele basis de nodige inspanningen te leveren om de opleidingsverplichtingen na te komen en een sanctie te ontwijken, is hun rechtssituatie onduidelijk en onzeker. De werkgevers zijn immers volledig afhankelijk van de inspanningen die op sectoraal niveau worden geleverd, zonder dat zij daarop enige invloed kunnen uitoefenen.

116. Om te voldoen aan de verplichting tot bijkomende opleidingsinspanningen, moet de sectorale collectieve arbeidsovereenkomst een engagement bevatten om meer opleidingsinspanningen te leveren. Dit engagement is duidelijk een verplichting tussen de vakbonden en de werkgeversorganisaties. Volgens artikel 5 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités behoort dat engagement tot "de rechten en verplichtingen van de contracterende partijen". Deze bepaling is een obligatoire bepaling en bindt enkel de contracterende partijen, en dus niet de individuele werkgevers. De werkgever die bij het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst geen partij was, is niet gebonden door de obligatoire bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst en kan bijgevolg niet gesanctioneerd worden in geval van niet-naleving van de bepaling. Het bestreden besluit dat als gevolg heeft dat individuele werkgevers worden gesanctioneerd als gevolg van een niet-naleving van een verplichting die rust op andere partijen (in casu de vakbonden en de werkgeversorganisaties) schendt met andere woorden de rechtszekerheid.

117. Voormelde discrepantie brengt echter niet enkel de rechtszekerheid in het gedrang. Ook het gelijkheidsbeginsel wordt met de voeten getreden, nu een verschil in behandeling wordt gecreëerd tussen de werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités. Dit verschil in behandeling berust geenszins op een objectief criterium en is evenmin redelijk verantwoord.

118. Immers, we vermeldde reeds dat, op basis van artikel 30 van de Wet van 23 december 2011, het opgelegde percentage van 1,9 % van de totale loonmassa van toepassing is op alle werkgevers samen die onder de wet van 5 december 1968 vallen. Dit zou ertoe moeten leiden dat indien het opgelegde percentage niet wordt bereikt, alle werkgevers die onder voormelde wet vallen, een sanctie oplopen, met name de verhoging van de werkgeversbijdrage met 0,05 %.

119. Een analyse van de definitieve lijst, gevoegd als bijlage bij het bestreden besluit, leert echter dat onder de vermelde sectoren werkgevers vallen op wie de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités van toepassing is en die bijgevolg gesanctioneerd worden, maar dat er evengoed werkgevers zijn die onder deze wet vallen, die geen sanctie oplopen (omdat ze niet behoren tot een sector die op de lijst voorkomt). Dit is uiteraard eveneens het gevolg van het twijfelachtige onderscheid dat gemaakt wordt tussen het niveau waarop de verplichtingen worden opgelegd (op sectoraal niveau, ingevolge een collectieve arbeidsovereenkomst) en het niveau waarop de sancties worden opgelegd (op individueel niveau, bij de werkgevers).

120. Zulks leert ons dat er aldus toch een onderscheid gemaakt wordt tussen de werkgevers die onder de wet van 5 december 1968 vallen, maar dat de criteria voor dit onderscheid onbekend en in geen geval objectief lijken te zijn.

Immers, indien de opleidingsinspanningen van alle werkgevers die onder de wet van 5 december 1968 vallen samen in overweging worden genomen bij de beoordeling of het percentage van 1,9 % werd bereikt, zouden, al naargelang, ofwel al deze werkgevers ofwel geen van deze werkgevers, op de lijst moeten voorkomen.

121. Nu dit niet het geval is, is het duidelijk dat de Minister een ongeoorloofd onderscheid maakt tussen deze werkgevers. In geen geval bestaat er een redelijk verband van evenredigheid tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

122. De discrepantie tussen de het niveau van de beoordeling en het niveau van de sanctionering, resulteert tevens in andere hoogst onwenselijke situaties.

123. Zo is het mogelijk dat een werkgever die individueel voldoende opleidingsinspanningen levert, behoort tot een sector die globaal gezien (alle werkgevers van de sector in beschouwing genomen) onvoldoende opleidingsinspanningen organiseert. Gezien de beoordeling evenwel op sectoraal niveau geschiedt, zal de betrokken werkgever, ondanks zijn inspanningen, alsnog gesanctioneerd worden. Zulks is het rechtstreekse gevolg van het feit dat de verplichting op het niveau van de sector ligt, maar de sanctionering individueel geschiedt.

In voorkomend geval zal de werkgever dubbel betalen: de kost van de opleidingen enerzijds, alsook de boete. Zulks is onaanvaardbaar.

124. Ook de omgekeerde situatie is denkbaar, waarbij een werkgever geen enkele opleidingsinspanning levert, maar behoort tot een sector die globaal gezien wel voldoet aan de vereiste opleidingsinspanningen. Deze werkgever zal niet worden getroffen door de sanctie van de bijkomende werkgeversbijdrage.

125. Nogmaals is de discrepantie die wordt bevestigd in het bestreden besluit duidelijk, waarbij welbepaalde werkgevers gesanctioneerd worden omdat ze behoren tot een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen levert, terwijl deze individuele werkgevers in geen geval enige grip hebben op de sanctie die zij riskeren, gezien zij op individuele wijze geen enkele invloed kunnen uitoefenen op de opleidingsinspanningen die worden verwacht van de sector.

126. Het verschil in behandeling dat bestaat tussen de werkgevers die wel en niet gesanctioneerd worden berust op een criterium dat op een hoger niveau wordt beïnvloed en bepaald en in geen geval als objectief en redelijk kan worden beschouwd.

127. Gelet op deze discrepantie tussen verplichting en sanctionering, alsook gelet op de onzekerheid die wordt gecreëerd bij rechtsonderhorigen nu zij geen vat hebben op de sanctionering die zij riskeren, is duidelijk dat het bestreden besluit in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel, alsook met het gelijkheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur. (...)”

De verzoekende partijen formuleren een prejudiciële vraag in hun toelichtende memorie.

In de zaak sub II wordt een gelijkaardig eerste middel aangevoerd door de verzoekende partij en wordt eveneens voorgesteld om een prejudiciële vraag te stellen.

20. In de zaak sub I antwoordt de verwerende partij in essentie dat “de schending van het gelijkheidsbeginsel die de verzoekende partijen inroepen rechtstreeks voortvloeit uit artikel 30 van de wet van 13 december 2005 en dus niet door uw Raad kan getoetst worden”. Zij voegt daaraan toe dat “de Raad van State niet gerechtigd is te toetsen of een wet, in uitvoering waarvan een administratieve beslissing werd genomen al dan niet grondwettelijk is (...). Dit behoort enkel het Grondwettelijk Hof toe”.

21. In haar laatste memorie stelt de verwerende partij in voornoemde zaak dat “het voor het eerst opwerpen van een prejudiciële vraag in de memorie van wederantwoord (toelichtende memorie) niet ontvankelijk is” en argumenteert zij, subsidiair, dat er geen nood is tot het stellen van de vraag “vermits artikel 30 van de Wet van 23 december 2005 het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel (klaarblijkelijk) niet schendt”.

22. In de zaak sub II antwoordt de verwerende partij in hoofdorde dat de verzoekende partij geen belang heeft bij het eerste middel omdat het bestreden besluit enkel betrekking heeft op het definitief vastleggen van de lijsten voor de jaren 2008 en 2009 van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 3, § 4, van voornoemd koninklijk besluit van 11 oktober 2007, terwijl zij bij de totstandkoming van de betrokken regelgeving als sociale partner heeft deelgenomen aan het overleg binnen de Nationale Arbeidsraad en met de regeling heeft ingestemd.

In ondergeschikte orde betwist de verwerende partij dat de Raad van State ertoe gehouden is een prejudiciële vraag te stellen omdat de beweerde ongelijkheid niet voortvloeit uit het bestreden besluit maar uit de wet van

23 december 2005, deze het gelijkheidsbeginsel niet schendt en een vernietiging van de kwestieuze regelgeving andere ongelijkheden zou doen ontstaan.

23. In de “toelichtende memorie” formuleren de verzoekende partijen in de zaak sub I de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof als volgt:

“Schendt artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact het gelijkheidsbeginsel zoals vervat in artikel 10 en 11 van de Grondwet inzoverre een onderscheid wordt gemaakt tussen de werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités naargelang ze behoren tot een sector die voldoende opleidingsinspanningen levert dan wel tot een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen levert, gezien de verplichtingen inzake het leveren van voldoende opleidingsinspanningen worden opgelegd aan de sectoren, maar de sanctionering ingevolge het leveren van onvoldoende opleidingsinspanningen ingrijpt op het individuele niveau van de werkgevers?”

24. In de zaak sub II formuleert de verzoekende partij een vergelijkbare prejudiciële vraag.

Beoordeling

25. De eventuele schending van het gelijkheidsbeginsel die de verzoekende partijen in beide zaken aanvoeren en die gesteund is op het financieel sanctiemechanisme van de ondernemingen die behoren tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen hebben geleverd vindt haar oorzaak in artikel 30, §§ 1 en 2, van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, zoals vervangen door artikel 24 van de wet van 17 mei 2007 ‘houdende uitvoering van het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008’, dat als volgt luidt:

“§ 1. Wanneer de globale inspanningen inzake opleiding van alle werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités samen niet minstens 1,9 pct. van de totale loonmassa van die ondernemingen bedragen, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en onder de voorwaarden en nadere regels die Hij bepaalt, voor de ondernemingen behorend tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren, de werkgeversbijdrage voor de financiering van het educatief verloop verhogen met 0,05 pct.

§ 2. Onder het in § 1 bepaald begrip ‘sector’ wordt verstaan het geheel van werkgevers die ressorteren onder een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, opgericht paritair comité of paritair subcomité.

Voor de toepassing van § 1 wordt beschouwd als ‘sector die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseert’, de sector waar, in het jaar waarop de meting van de globale inspanning van 1,9 % zoals bedoeld in paragraaf 3 betrekking heeft, geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen van kracht is die jaarlijks de inspanning met 0,1 procentpunten verhoogt of die voorziet in een jaarlijkse toename van de participatiegraad aan vorming en opleiding met minstens 5 procentpunten. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden waaraan de collectieve arbeidsovereenkomst inzake bijkomende opleidingsinspanningen moet voldoen om beschouwd te worden als een voldoende verhoging van de opleidingsinspanningen, waarbij inzonderheid rekening zal worden gehouden met de eventuele aanpassing van de bijdragen voor het sectorale opleidingsfonds, het toekennen van opleidingstijd per werknemer individueel of collectief, het aanbieden en het ingaan van een vormingsaanbod buiten de werkuren en stelsels van collectieve opleidingsplanning via de ondernemingsraad.”

Uit de bewoordingen van artikel 30 van voornoemde wet blijkt dat deze bepaling inhoudt dat aan de Koning enkel de uitvoeringsbevoegdheid wordt verleend om de nadere regels en voorwaarden te bepalen in welke mate de ondernemingen behorend tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren een verhoogde werkgeversbijdrage van 0,05 % dienen te betalen ter financiering van het educatief verlof.

De door de verzoekende partijen aangevoerde schending van het gelijkheidsbeginsel ligt bijgevolg vervat in artikel 30 van voornoemde wet.

26. De kwestieuze middelen stellen de grondslag van het systeem zelf fundamenteel in vraag. Ook indien de partijen die prejudiciële vraag niet hadden gesuggereerd, zou de Raad van State om de kwestieuze middelen te beantwoorden, ambtshalve die vraag hebben gesteld. Het is dan ook niet van belang of de verzoekende partijen sub I de vraag tijdig hebben geformuleerd. Vermits de vraag derhalve in de zaak sub I wordt gesteld, is thans niet van belang of de verzoekende partij sub II belang heeft bij het middel.

27. Er bestaat aanleiding toe de in het beschikkend gedeelte van dit arrest geformuleerde prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof te stellen.

BESLISSING

- 1. De debatten worden heropend.**
- 2. De Raad van State verwerpt het beroep in de zaak sub I voor zover het gericht is tegen het bestreden besluit in zoverre dit de definitieve lijst van de sectoren vaststelt die onvoldoende opleidingsinspanningen voor het jaar 2008 realiseren, in uitvoering van het koninklijk besluit van 11 oktober 2007 ‘tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van artikel 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact’, gevoegd in bijlage I van dit besluit.**
- 3. Aan het Grondwettelijk Hof worden de volgende prejudiciële vragen gesteld:**

1°

“Schendt artikel 30 van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, zoals vervangen door artikel 24 van de wet van 17 mei 2007 ‘houdende uitvoering van het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008’ en gewijzigd bij de wet van 22 december 2008 ‘houdende diverse bepalingen (I)’ het gelijkheidsbeginsel en het beginsel van niet-discriminatie zoals vervat in artikel 10 en 11 van de Grondwet in zoverre een onderscheid wordt gemaakt tussen de werkgevers die ressorteren onder de wet van 5 december 1968 ‘betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités’ naargelang ze behoren tot een sector die voldoende opleidingsinspanningen levert dan wel tot een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen levert, waarbij de verplichtingen inzake het leveren van voldoende opleidingsinspanningen worden opgelegd aan de sectoren, maar de sanctionering ingevolge het leveren van onvoldoende opleidingsinspanningen ingrijpt op het individuele niveau van de werkgevers, zodat het mogelijk is dat een individuele werkgever die geen voldoende opleidingsinspanningen levert

maar behoort tot een sector die voldoende opleidingsinspanningen levert, geen bijdrage voor betaald educatief verlof dient te betalen en een werkgever die behoort tot een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen levert toch gehouden is tot het betalen van een bijdrage voor betaald educatief verlof hoewel hij op individueel vlak voldoende opleidingsinspanningen heeft geleverd?”

2°

“Schendt artikel 30 van de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, zoals vervangen door artikel 24 van de wet van 17 mei 2007 ‘houdende uitvoering van het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008’ en gewijzigd bij de wet van 22 december 2008 ‘houdende diverse bepalingen (I)’, het gelijkheidsbeginsel en het beginsel van niet-discriminatie zoals vervat in artikel 10 en 11 van de Grondwet:

- in zoverre het de werkgever die extra opleidingsinspanningen heeft gerealiseerd en de werkgever, behorend tot dezelfde sector, die geen extra opleidingsinspanningen heeft gerealiseerd, op dezelfde manier behandelt door alle werkgevers die onder de voornoemde wet van 5 december 1968 vallen en die behoren tot een sector die onvoldoende opleidingsinspanningen heeft geleverd, een verhoogde werkgeversbijdrage op te leggen voor de financiering van het betaald educatief verlof;**
- in zoverre het de werkgever die extra opleidingsinspanningen heeft gerealiseerd en de werkgever, behorend tot dezelfde sector, die geen extra opleidingsinspanningen heeft gerealiseerd op dezelfde wijze behandelt door alle werkgevers die onder de voornoemde wet van 5 december 1968 vallen en die behoren tot een sector die voldoende opleidingsinspanningen heeft geleverd, geen verhoogde werkgeversbijdrage op te leggen voor de financiering van het betaald educatief verlof?”**

- 4. Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt gelast met het verder onderzoek van de zaak na ontvangst van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tweeëntwintig november tweeduizend dertien, door de Raad van State, Ve kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	Voorzitter van de Raad van State,
Daniël Moons,	staatsraad,
Pierre Vandernoot,	staatsraad,
bijgestaan door	
Daniële Langbeen,	hoofdgriffier.

De hoofdgriffier

De voorzitter

Daniële Langbeen

Roger Stevens